

VESZPRÉMI HIRLAP

POLITIKAI HETILAP.

AZ EGYHÁZMEGYEI IRODA HIVATALOS KÖZLÖNYE ÉS EGYHÁZMEGYEI HIVATALOS TANÜGYI KÖZLÖNY.

Megjelenik minden vasárnap.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor., félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. (Tanítóknak egy évre 8 kor.) Egyes szám ára 24 fillér.
Hirdetések ára: Egész oldal 32 kor., félooldal 16 kor. stb.

Felélős szerkesztő:
Hossz József dr.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Veszprém, Egyházmegyei Nyomda. (Telefon: 61.)
Előfizetéseket elfogad és hirdetéseket felvesz: a kiadóhivatal.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez intézendők.

Az együttműködés.

Csak a vak nem látja, s a teljesen érzéketlen nem veszi észre, hogy az utóbbi időben fékevesztett dühvel lépnek fel mindenütt azok a felforgató elemek, amelyek hadat üzennek egy a vallásosságnak, a mint mindenütt ki akarják irtani a hazafias érzelmet is.

A *Fényes Samu* a legtöbb helyen szabadon, minden nehézség nélkül hirdethetik maszlagos tanait, a melyekben pellenlengerre állítják mindama meggyőződéses felfogásunkat, amelyeket a hazáról, a vallásról, az egyházzal tartunk és vallunk és szennyes szájjal piszkolják be azon intézményeinket, amelyekkel szent ideáljaink megerősítésére küzdünk.

A mint nem tűrhető az, hogy valaki a fennálló alkotmányforma ellen igazságon büntetlenül: így nem szabad volna tűrni az olyan kijelentéseket sem, amelyeket azok a *Fényes Samu* tesznek a hazáról, a vallásról.

Ahol gúnyolják a vallást: nem becsülik a hazát sem.

A vallást semmibe sem vevő *Fényes Samu* így nyilatkozik a hazáról: „Mit is jelent az a történelmi jogcím? Jelenti a hódítás jogát. Mert egy Ázsiából iderajló

vad-nép erősebb volt, mint az itt megéledett vagy lecsodort kiélt néptöredékek, vagy öntudatra még nem érett népek s meghódította a fegyvere erejével és hadi szervezeti fölényességével ezer évvel ezelőtt; arra alapítják azt a jogot, hogy még ma is uralkodjék felettük. Vajjon rejlik-e a hódításban ilyen uralomra való jogcím?” (Ut-törő, 1914. márc. 15.)

Aki így határozza meg a haza fogalmát: annak csakugyan nincs fogalma arról, hogy mi a haza.

A példa vonz, különösen a rosszban. U. i. sokan mindenáron azzal akarnak feltűnést kelteni, ha a fennálló rendet megbolygatják, s azért látjuk azt, hogy már igen sok „*Fényes Samukakkal*” is találkozunk, kik a „nagy” *Fényes Samu* által hirdetett „elvetőt” teljesen megkötyagosodnak.

Ezt tapasztalhattuk legutóbb azon budapesti tanítóknál — az igaz, hogy csak csekély töredékét alkotják ezek a fővárosi tanítósnak — kik az iskolai vallásoktatás ellen szállottak sikra. S azon a szomorú hírre szert tett gyűlésen akadt olyan „bátor vitéz” is, ki azt dörgé, hogy „a vallásban nincs hazafiság”. Itt az illető vallás alatt csakis a keresztény, különösen a katolikus vallást érthette. Hogy az ilyen kijelentés után az

illető még emberek között járhat, annak valószínű oka az, hogy széles e hazában — szomorú dolog — a tébolydák teljesen zsufolva vannak, hogy azokba már senkit be nem fogadhatnak.

Az ilyen törekvések ellen az összes keresztények *társadalmi* együttműködése az egyik leghathatósabb eszköz.

Erről az együttműködésről emlékezett meg Magyarország Herceggprimása az *Országos Széchenyi Szövetségnek* a múlt napokban tartott emlékünnepe.

Az az ifjuság, mely *Széchenyi István*, a legnagyobb magyarnak égisze alatt, tömörült egy zászló alá: természetesen őt egyuttal követendő eszményképének is tartja. És éppen e szempontból mondotta valóban megörökítésre méltó beszédében: „... az ifjuság elé állítani eszményképül *Széchenyi Istvánt*, nemcsak jogos, nemcsak szerencsés gondolat, de nemzeti kötelesség, mert amaz *erkölcsi* hatalmakra, ama *lelki* tulajdonságokra, melyek *Széchenyit* egyénileg nagygyá s nemzetünk történetében oly jelentős tényezővé tették: a nemzet életében, haladásában, előrejutásában mindig szükség van”.

Széchenyiben soha sem hiányoztak a magasabb eszmei célok. A mai felforgató elemek éppen ezen eszmei célokat tiporják

Az elszakadt hír.

Várdy, az országoshírű hegedűművész előgűften mosolygott, amikor a rugó tapsorkán a függöny elé kívánta. Ama néhány másodpercnyi idő alatt, míg a tomboló közönség előtt állott, felvált előtte életének minden nevezetesebb mozaikait éles, határozott vonásokkal. Hallotta a gulya mélyszavu kolompját, amikor a kis faluba este tazatértek a kisebb-nagyobb bocikák, meg az ő Riska tehénük; feljutt a szívébe, lelkébe irt gyönyörű kép, a jóságos szülők kedves arca; felhangzott kis testvéreinek kérielő szava, amint egy-egy szép magyar nőt eljászásáért esengett; — szinte újra ott lakott a hideg, kopottfalú pesti tónapos-szobában, ahol bizony sokszor éhenhalatott volna a szegény házmesterné jószívűsége nélkül. Eszébe jutott az első dicsőség egy hatodangy hangverseny szük keretében s a fokozatosan növekvő tisztelet és a legutóbbi idők mámoros diadala.

Csak egyet nem kellett a mult kódéből elővarázsolnia. S ezt a tüneményes szépséget szeretete, tisztelete, királyiönének tette meg szíve oltárán. Most is itt van az a kis leány, akinek ragyogó szép szempárja folyton rajta csüngött a briliáns játék közben, akinek kedvesmosolygása, hamvas babaarca sokszor talán égi tüzet gyújtott a rezgő hangokban. Azért sirt tán oly kacagóban, majd zokogó győtrelemmel az a vén kopott, de megfizethetetlen értékű hegedű, mert akadt olyan lény, aki mesterének kezét egy forrón lökötő szív dobogása szerint vezette.

Senki sem gondolta volna azt, hogy az a fehértűhás kis leány, aki a nézőközönség utolsó sorában mosolygva, pirult orcával figyelte a já-

tékot, senki más, mint a művész boldog menyasszonya. Pirosra taposolta finom, főféhér ikacsiót, keble lázasan hullámzott az igazi örömtől. Ez a mai diadal, dicsőség őt éppen úgy illette, mint Várdyt, mert hiszen a siker örömeiben és a szenvedés bánatában egyaránt testvériesen osztozkoztak.

A művész szép, férfias alakját a közönség kíváncsi szemei elől ismét eltakart az álomlói függöny, de azért a szívekben kitörölhetetlen nyomként maradtak meg a tovasuhanó légy dallamok.

Várdy alakja ugyan már nem volt látható, de ha akadt volna e percben olyan ember, aki a szívekbe lát, megláthatta volna a művész mélynyomásmási képét egy arányos kis leánynak pihegő szívében. Szegény volt a leány, bár szépsége és lelkének nemessége oda emelte, ahová egyszerűsége akadályokba ütközve, találhatta csak meg a pázsitos utat. Nem függött fülében ezeket érő ékszer, gyönyörű természet sem takarta suhogó selyem s mégis boldog volt, mert igazán szerette a művészt, aki viszont egész lényét adta oda e meleg szeretetért.

A főbejáró előtt találkoztak. De kicsoda találkozás volt ez? ... Két aranyos nív napsugaras találkozás. Beszéltek, mosolyogtak és ismét csak mosolyogtak. Csak boldogságot áruolt el mindkettőnek arca. Az egyszerű, galambos mama keresztelen, cicománküli szavakkal mondta el a szívétől jött gratuláló szavait.

Ha a többi szív csak a kellemes pillanatok hatása alatt ünnepele volna is Várdyt, neki teljesen elég lett volna az az ünneplés és ragaszkodás, amelyet e két-szívből hódított meg magának.

Mily kedves lelkikép ez a három egymásért dobogó szerető szív.

Ez volt a nagy művész előtt az ő életének

legszebb és legharmonikusabb zenéje, ez volt legnagyobb boldogsága. Legőbb vágya pedig mind-ezek után az volt, vajha örülne e kicsi fehérhűhás, nemes galamb, mint szerető hitves is, nemcsak művészetének, hanem mindama éleörömlöknek, amelyeket ő már oly régidő óta fog fel lelkének rezgő hurjain.

A szerelem édes zenéje aia ajútkra a szavakat. A multról ritkán esett szó, mert mindkettőjüknek szenvedés volt az osztályrészült az elmúlt években.

Elváltak egymástól édes bucsuszíval. Elváltak egymástól diadalmisan, szeretettel kölcsönös tisztelettel és megértő bizalommal egymás iránt, de gondolataik és érzelmeik kcszerélődve s elválasztatatlánul maradtak meg közös birtokukban.

Mily rövid időre váltak el s mégis mily nehéz az a néhány pillanat, ami alatt a bucsuszó elhangzik.

Holnap találkozhatnak ugyan, de ki tudja, mit hoz a holnapi nap?

Várdy mozdulatlanul állt meg az elválás helyén ...

A bérkocsi nehézkes gördülése a nagy, átlátszatlan ködben még mindig hallatszott.

Ha tudta volna az a leány, hogy mi történik néhány perc mulva, óenogy ment volna tovább.

Igy azonban haladt tova a kocsi s az öreg fiakkeros lovak pótos lábai meg-megcsusztak a vizes kövezeten.

Óriási mértékben növekedett az úr a két szerető szív között minden percnyi idő multán.

... Nem tudta gondolatait rendezni. Az öröm finom szálai behálózták, összebogozták a logikus elmét, a pajkos szerelem tündére incselkedve dobta a bódító illatu fátyolt rendszeres gondolkodására. Nem látott, nem hallott. Szívének, lelkének érzé-

lábbal s mindent elkövetnek, hogy közéletünkben azokat teljesen kiirtsák. S e szempontból történik az a kvalifikálatlan eljárásuk, miszerint nemzeti nagyjainkat, büszkeségeinket a porba rántják, a sárba tiporják.

Gyönyörűen megfestette beszédében a hercegprímás Széchenyi alakját s soha el nem mosódó vonásokban állította elénk.

Széchenyi, mint *regenerator* új erőket vitt be a nemzet életébe s hogy ezt oly mérvben sikerült neki, azt annak a tetterőnek tulajdoníthatjuk, mely a *keresztény világ-nézet*-ből merített fenkölt gondolkodásából táplálkozott. Széchenyit a haladás és a tökéletesülés útjára a *kereszténység állította*, mert látta és átérezte, hogy a kereszténységben van még az a roppant erkölcsi erő, mely így az egyes embert, mint a nemzetet is legnemesebbé, legerősebbé teszi. Széchenyi lelkét a kereszténység *benső ereje* és *szépsége* formálta és nemesítette.

Széchenyi *gyakorlatilag* is gondozta és nemesítette lelkét. Szeretettel és őszintén gyakorolta vallását. Szeretett és naponta szokott imádkozni. Térdén állva végzi esti imáját, ami a vele egy szobában lakó protestáns *Wesselényi*t is meghatja s őt is imádkozásra serkenti. *Husvétli gyónást* s más vallásbeli köteleseit nem külső formalizmussal végzi, hanem teljes alázattal, hitének teljes megértésével.

Nagyon természetes, hogy Széchenyi nagy alakját is életének delelőjén, midőn még testileg és lelkileg ép volt, kell szemlélünk, mert „a napnak az erejét és fényét sem szabad napfogyatkozáskor megítélni.”

Ezer éves fennállásunk pilléreit kezdik kiforgatni, döntögetni elleneink és pedig a hamisított szociális jelszavak cégére alatt.

Közös társadalmi s különösen szociális munkában kell egyesülniök azoknak, kik már állásuknál is hivatva vannak összes erejükkel, tehetségükkel küzdeni a radikális néven ismeretes nemzetköziség ellen.

A kereszténység igazi harcosai mindig megtalálhatják a közös alapot, amelyen együttesen dolgozhatnak.

Ennek a nézetnek adtak kifejezést a Széchenyi Szövetség ünnepélyén a protestánsok vezető férfiai, mint Petri Elek, Zsilinszky Mihály is; de legutóbb a dunamelléki református egyházkerület gyűlésén *Darányi Ignác* volt földmíveléstudgyi miniszter is, ki hangsúlyozta, hogy különösen szociális téren az összes keresztényeknek együtt kell munkálkodniok.

Azonban amilyen kívánatos dolog ez, egyuttal épp olyan nehéz. Mert nálunk még a legéletbevágozó dolgokban is hiányozni szokott az egyetértés; másrészt azonban sokszor legjobbjaink is kishitűségük miatt adják fel a küzdelmet, meg ismét mások Pató Pál módjára viselkednek, s bizony miattuk ellenségeink leszoríthatják „Magyarország ezeréves hagyományainak hűséges őrizőit a vezető polcokról.”

De kitartó munkával még minden helyrehozható, a magyar konzervatív társadalom egységesítése keresztülvihető. S akik ezen dolgoznak, megfogják valósítani a hercegprímás eme felhívását: „Egyetértéssel és kölcsönös támogatással meg kell védnünk a mi eszméinket és embereinket, hogy Szent-István országában senkinek a hajszála meg ne görbülhessen, ha a legnagyobb magyarnak szellemét vallja magáénak, s viszont e hazának minden polgára kénytelen legyen tiszteletben tartani a magyar nemzetnek nemzeti és vallásos érzéseit és senki se merészelje döngetni azokat a pilléreket, amelyekre őseink a hazát ráépítették, ha e hazában boldogulni akar.”

A polgári élet értékét a nemzet iránti kötelesség teljesítésében kell látnunk s a nagy Széchenyivel vallanunk: „... erők és Istenőt nyert előnyeink kisebb vagy nagyobb foka állapítandja meg kötelességeink arányát és mértékét is.”

Dr. Kozma Kálmán.

Tanítógyűlés. A veszprém—enyng—várpalotai tanítókör választmánya május 6-án gyűlést tartott Veszprémben. Tájékoztató programján megállapította a tavaszi közgyűlés programját. A gyűlés Várpalotán lesz jun. 9-én s ezzel az alkalommal a tanítókör kegyeletes tiszteletének kifejezésül em-

lékbeszéd kíséretében koszorút helyez szepemlékü *Winkler Márton* várpalotai elhalt kántortanító sírjára. Az emlékbeszédet *Rusnyák Ferenc* körönlök tartja. A közgyűlés tárgyai között gyakorlati tanítás s felolvasás is szerepel s a tagok mozgalmait indítanak az egységes tanítói fizetés reformja érdekében. Tárgyaini fogja a közgyűlés az egyes köröktől átiratban meg küldött indítványokat is.

Szemelvények.

Szabadgondolkodó tanítók és a Zsidó Szemle. A jobb értesül embereket felekezeti különbség nélkül méltán felháborította a fővárosi radikális tanítószög lármas harca az iskolák államosításáért s ezzel kapcsolatosan a vallásoktatás kötelező tanításának kizárásáért az iskolákból. A fővárosi keresztény szülők, majd a Széchenyi-Szövetség tiltakozása megadta erre a szabadkömüves támadásra a méltó feleletet. A tiltakozást a vidéken is folytatják. Legutóbb Székesfehérvár keresztény társadalmá s ugyancsak a székesfehérvári egyházmege tanítószögá emelte fel tiltakozó szavát a keresztény erkölcsitanást támadó törekvések ellen. Hogy a szabadgondolkodó tanítók támadása nemcsak keresztény részről kellett érthető megbotránkozást s visszautasítást, hanem a zsidók részéről is, jelzi az alábbi szöveg a Zsidó Szemle utóbbi számából:

„A budapesti tanítók ügynevezett radikális csoportja kivitte, hogy a budapesti tanítóegyesület határozatilag kimondotta az egységes népoktatásnak s ezzel az iskolában történő vallásoktatás kiküszöbölésének szükségességét. Ami bennünket érdekel, az a zsidó tanítószög részvétele ebben a mozgalomban. Zsidó tanítószög alatt itt kétféle tanítót kell érteni: zsidó intézeteknél működő tanítót, azonkívül a *fővárosnál* alkalmazott zsidó tanítót. Aki zsidó intézetnél működik, az természetesen nem követheti árkon-bokron keresztül a radikálisokat, akiknek törekvései a zsidóság intézményei ellen is irányulnak. Nem követheti kétszínűség vagy kéllakosság nélkül. *Megbotránkozással vennők tudomásul, ha kimondottan zsidó tanító szerepelne a progresszív harcok között.* De a fővárosi tanítószög a szabad véleménynyilvánítás jogát csupán azért, mert zsidó, csak nem vehetjük el? Tehet s hirdethet, amit akar, de mi vele semmi közönséget nem vállalunk minden szabadgondolkodónak dacára sem. A zsidóság szempontjából egyenesen sajnálatos az ilyen részvétel.”

Bizony kath. tanító is elég van, akiket a progresszív eszmék modernsége egyházuk elleneségei közé csábít s ezekkel együtt törnek intézményei, jogai, elvei, erkölcsi s szeméiyei ellen. A keresztény társadalmi evolúciónak hatalmas vihara támadjon ellenük s fujja át őket az üdvözítő radikálizmus gyűlölködő tömegébe. Ott majd, a távlat varázslatos arányát élvezitvén, megismerik egymást — a kiábrándulásig.

A keresztény felekezetek összetartása.

Az idők jele, hogy egy katolikus, mint protestáns oldalon a keresztény felekezetközi béke megteremtésére, a kölcsönös megértésre való törekvés mind kívánatosabbá válik. Gondoljunk a Széchenyi-Szövetség legutóbbi közgyűlésére, melyen az ország hercegprímás, dr. *Csernoch János* az összes keresztény felekezetek szolidaritás együttműködését sürgette. Ugyanezen a gyűlésen a református Petri Elek s az evangélikus Zsilinszky Mihály tettek bizonyosságot a megértő munkálkodásra való hajlandóságáról.

Ezt a nemes intenciót szolgálja a Kálvin-Szövetség, melynek egyik legerősebb oszlopa a nagy tudású s szives akaratu Bernát István. A Szövetség kiadványában megjelent most egy kötet „A kálvinizmus lényege” címen. Szerzője dr. *Kuyper* Ábrahám holland református lelkész, a holland újságírók egyesületének elnöke, volt miniszterelnök. A könyvet nemes hang, mélységesen vallásos tónus, emelkedett szellem lengi át.

A nagy készütséggel és páratlan kritikai elmével megírt könyvből közöljük azt a méltányos, mely tisztelettről tanuskodó nyilatkozatot, melyben Kuyper a katolikus egyház fenséges hivatását jellemzi: „Korlátolt és rövidlátó eljárás volna, ha félretertenők azt a jelentékeny erőt, amely Rómának az atheizmussal és pantheizmussal való ellenállásában ma is ragyog. Csak, aki a római filozófia nagyszerűen kidolgozott elvi tanulmányában nem eléggé jártas, vagy semmit sem tud arról, hogy Róma a társadalom terén mit hozott létre,

kény hurjain hatalmas témák kezdtek bontakozni, zsongani, majd zengeni; mintha a nimfák bársonyujjai érintették volna meg azokat. Lekötötte akaratának minden cseppnyi érzését egy csodás dal... dal a boldogságról, a szerelemlől, dal a csodásvarázsu jövőről, amelybe bele volt szöve az eltemetett multnak minden fájón lüktető érzése... Igy áll elmerengve, egyedül érzéseinek élve, pedig körülle még egyre nyüzsgő a nép s nem hallja, mint dicserik, mint magasztalják.

A köruton gyors iramban rohantak tova a gépkocsik. A tapsoló közönséget vitték haza csendes nyugalomra.

Egyeszerre csak kivált a ködből egy sárgaszínű autó s oly félelmes hangok voltak elrejtve neszes robogásában, mintha csak a boldogságot, a szentséget gázoló gyilkost hordozta volna magában.

Hova rohan ily örülten?

Ki lesz az áldozat?...

Még a köd is megrebben, amikor fátyoltestét megszagattja s félve hozzá összébb halotti szemfedőül kínálkozó fátylát. Ott lépésre sem lát az ember.

Az autó vezetője mindezzel nem törődve, vakon iramítja gépét.

Egy merész kanyarulás s az utcafordulónál egy test zuhan a földre, pedig előbb még egy állt ott, mint határt jelző kő...

A kocsi rohan tovább, mintha semmi sem történt volna.

Egy emberellett több, vagy kevesebb, nagyon kicsiny kérdés ez a világváros örült forgatagában.

Pedig egy megszületendő hatalmas érzést, egy ércetkiváló lélekregést temetett el örökre... A szív és lélek hurjai feljajultak és rettenetes

finiszt adtak a légy harmóniáknak. Megszakadtak a lélekregések és a tehetetlen test bepizskolva, sárosan fetrengt az uton szörnyű kínjaiban.

A városban hamar híre szárnyalt a szerencsétlenségnek: „Várdy hegedűművészt elütötte egy gépkocsi és súlyos agyrázkódásban élet-halál között lebeg, bár orvosi biznak életbenmaradásában.”

Két hosszú hónap mult el ez eset után és az orvosi tudomány Várdyt visszaadta az életnek.

Meggyógyult. A vére éppen úgy csergedezett, mint azelőtt, választékos ruházata éppen úgy simul természetéhez, mint azelőtt; csak nézéséből lehetett valami rettenetesre következtetni, amit kimondani is szívtelenség lenne.

Amikor utolsó felléptekor aláomlott a függöny, bizonyára nem gondolt még akkor arra, hogy ugyanazon éjszaka lelke elé is oly vastag átlátszatlan, kínos redőny zuhan.

Nem hangversenyhezet többé! Nem komponál soha többé remekműveket! Nem hirdetik az újságok fennen soha, soha többé Várdy diadalát, Várdy kitűnő művészetét!...

Borzasztó gondolat!

...Hegedűjétől sohasem vált meg. Magával hordozta, bárhova ment. Élétésának gondolta, becézó nevekkel illette, megcsókolta, megölelte egyszer, szászor és tudja Isten hánszora!

Néha mégis tűz ragyogott becselt szemeiben. Ilyenkor kezébe kapta a kopott jászagot s foszladozó nyiretjűjével csodálatos könnyedséggel csalta ki a szebbnél-szebb dallamokat... s a hurok sirtak és kacagtak is egyuttal, eltemetett multról, dicsőségéről, szerelemlől, boldogságról zengtek, amelyeknek rövid néhány pillanat alatt végetvetett egy finomművű lelkihur elpattanása.

Mözner Ferenc.

csak az eshetik ilyen felületes ítélkezés hibájába... és aki fáradságot vesz magának arra, hogy a saját maga hitvallását és katekizmusát elővéve, megvizsgálja azt, hogy köztünk és Róma között mely vallási és erkölcsi tételek azok, melyek nem a vita, hanem éppen a megegyezés tárgyát képezik, annak el kell ismernie, hogy amit Rómával közösen hiszünk, az keresztény hitvallásunknak éppen ama főmomentumaiban jut kifejezésre, amelyeket most a modernizmus a leghevesebb támadásokban részéssít... Hát nem a theizmus áll most szemben a pantheizmussal, a bűn a tökéletességgel; nem arról folyik-e a szó, hogy Krisztus Isten volt-e, vagy pusztán ember; a kereszt martírhalálát jelent-e, vagy engesztelő áldozatot; az Irást Isten ihlette-e, vagy pusztán emberi termék; a tizparancsolat történelmi okmány-e, vagy Istennek hozzánk intézett rendelkezése; Isten rendelkezései maradandó dolgok-e, vagy a jog és erkölcs saját kedélyvilágunk szövedéke csupán? S ebben a harcban nem áll-e oldalunk mellett Róma, mely velünk együtt vallja és hiszi a Szentháromságot, Krisztus istenségét, a kereszt engesztelő áldozatának tényletét, az Irást, mint Istennek beszédét s a tizparancsolatot, mint Istenből eredő életszabályt? Ha aztán római teológusok, ezeknek az előttünk is szent hitcikkeknek védelmében, jól kiélelt fegyverrel felveszik a harcot ugyanazon iránylat szemben, amellyel nekünk is meg kell küzdenünk életre-halálra, vajon szabad-e nekünk ezt a segítésre visszautasítanunk? Kéln mindenestre állandóan hivatkozott Aquinói Szent-Tamásra is s ami engem illet, egyáltalán nem szégyenlem hálsan elismerni azt, hogy a római teológusok tanulmányozása sok tekintetben hozzájárult az én nézetem tisztázásához is."

Szépén jellemzik ezek a szavak, hogy a hívő keresztény embernek a legtermészetesebb szövetségese a hívő keresztény ember, nem pedig a hatalom után sóvárgó, opportunus számításokban kifogyhatatlan szabadgondolkodó s hogy a kálvinizmus sokkal méltóbb és hálásabb ambíciót is követhet tevékenységében, mint a katolicizmus pozíciójának minden eszközzel való gyöngítését.

Uj szellem Franciaországban. A francia áll. tanítók kezdik belátni a hitoktatást nélkülöző, u. n. laikus iskola nevelésének nemzetpusztító voltát.

A párisi „Instituteur Francais” című folyóiratban, mely az állami tanítók egyesületének egyik közlönye, a múlt lapokban nagyon érdekes vizsgálódás történt az iskola laicizálásának történetéről.

A közlemény írója, aki maga is állami tanító, többek között a következőket írja: — Teljes átalakításra van szükség, ha azt akarjuk, hogy az iskola a társadalomra erkölcsi befolyást gyakoroljon. Nem akarjuk, hogy Isten nevét minden iskolakönyvből rendszeresen töröljék és többé-kevésbé értelmetlen körülírásokkal helyettesítsék. Nem akarjuk többé, hogy mikor a tanító azt az előadás folyamán egyszerű, sajnós (!) véletlenül kiejti, kénytelen legyen elpirulni és hamar keresztül siklani felette. Nem akarjuk többé, hogy a gyermekek, midőn a vallás, pap templom, székesegyház stb. szavakat hallják, gúnyos arcot mutassanak vagy zavarba jöjjenek. Nem akarjuk többé, hogy a tanítók, midőn a vallásokról kell beszélniük, kénytelenek legyenek megjegyezni, hogy ezek elavult babonák, melyek el fognak tűnni.

Nem szomorú dolog-e, ha arra gondolunk, hogy Franciaország annyi gyermeke ki van téve az élet véletleneinek, anélkül, hogy valaha Istenről beszéltek volna nekik, szellemüket az égi horizont felé irányították volna? Nagy többségük állatias, vagy gépszerű életre van kárhoztatva. Ne beszéljétek ezekkel a gyermekekkel szemben kötelességekről, ők csak jogaikat akarják érvényesíteni. Ne beszéljétek nekik áldozatokról, ők csak élvezeteket akarnak. Az erkölcs melyik tekintélynek nevében akarjátok őket ismét a helyes utra visszatéríteni? Az istengondolaton kívül az egyedüli érv, mely némiképen hat, a csendő. Ez elég gyenge érv s közben a fenyegetően növekszik az erkölcsteleniség írja."

A laikus iskola ismerőjének ezekben a megindító panaszokban rettenetes vád rejlik azokkal szemben, akik okai annak, hogy az állami iskolában el van tiltva Isten neve. Egész nemzedékeket fosztottak meg benső értékeiktől és számtalan gyermeket szolgáltatottak ki a pusztulásnak. A laikus iskola folyóiratában megjelent ez a kiáltás Isten után szintén azokhoz a jelenségekhez tartozik,

melyek azt mutatják, hogy Franciaországban csakugyan kezdődik a vallásos renaissance. S nálunk most akar néhány száz gonoszlelkű ember kulturharcot provokálni ilyen külföldön elkopott s kiabradalásra váró lelakért! Várjuk őket!

Ezt a vigasztaló képet fenyegebb ragyogással övezi ugyancsak Franciaországban a monista világnézet hanyatlása. A népjogok és az alkotmányos élet eszméi után ma látszólag a tulzó radikálisizmus készül Franciaországból világhódító utjára. S mikor nálunk a Fényes Samuk és a hozzá hasonló talmi tudósok kejezen kezdik szimatolni ezt a radikális illatot, Franciaország már kezd átadni ezen a radikális betegségen s a francia monista tudomány kultuszában beállt a — reakció!

Franciaország a materialista monizmusnak háttal fordított. Mire a mi nagy elméinknek (?) a monista elveket létsédek körükben sikerülne népszerűsíteniök, a radikális szülőanya már megtagadja fattyu gyermekét.

Nem kisebb emberek, mint Maurice Barret, Bourget, Claudel, de Mun, Brunetiere, Poincaré, Bergson stb. vonnak fel a determinista merevség ellen s hangoztatják egyre hangosabban, hogy ez az út, akár milyen tudományosan hívják is, nem lehet helyes, mert a halálba visz. Az a tudományos irányzat, mely ellensége az életenergiának s a fizikai halál, következőleg a népek szükségszerű decadenecának törvényét hirdeti, abszolút rossz. Mert az élet fontosabb, mint a tudomány s e talmi tudomány kedvéért a francia nemzet nem hajlandó meghalni. A félművelt, tudálatos ideológok a tudományosság hamis teteleit fölébe akarták helyezni az élet örök törvényeinek, de az ifjú Franciaország egyre hangosabban kiáltja: „Le a monizmusmal, a decadenecszal, a betegséggel, a halállal! — Eljen az életenergiák örök forrása, a dualisztikus erkölcsi világnézet."

Iskolafelügyelői körzetek vármegyénkben.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter a folyó évi április hó 16-án 45804/914. szám alatt kelt rendeletének az 1913. évi XXXVII. t.-c. 1. §-a alapján Veszprémvármegyében az elemi népiszkola (hatodik) osztályának záróvizsgálójához a folyó iskolai év tartamára megbízott 20 iskolafelügyelőt nevezett ki.

A megbízott iskolafelügyelő illetékessége kiterjed azon körzetre, illetőleg azon iskolákra amelyeket a kir. tanfelügyelő a főispánnal egyetértőleg részére kijelölt.

A kir. tanfelügyelő és hivatali helyettese az összes elemi iskolákra kiterjedő illetékességgel küldettek ki, melynek értelmében a kir. tanfelügyelő és helyettese a tankerület bármely elemi népiszkolájának záróvizsgálójának megjelenhetik.

A záróvizsga napját az iskolafelügyelő tállalítja meg, azonban a vizsga csak május hó második felétől június hó végéig tartható meg. Ennél fogva az iskolafelügyelő a záróvizsga napjáról az érdekelt iskolafelügyelőket (iskolaszéküket) haladéktalanul értesíteni tartozik. Az értesítés legkésőbb 15 nappal a vizsga előtt történik, hogy a kifűzött nap az iskola VI. osztályú tanulóival és az érdekelt szülőikkel idejében közöltessék.

Amennyiben valamely iskolánál fontos helyi körülmények vagy más okok a záróvizsgának május hó 15-ike előtt való megtartását tennék szükségessé, annak előbb való megtartása a kir. tanfelügyelő, illetve helyettesének hozzájárulása nélkül meg nem tartható.

A tanulók záróvizsgálója abban az elemi népiszkolában tartandó meg, amelybe az illető jár, vagy mint magántanuló beiratkozott. Ennél fogva több iskola tanulói egy iskolában záróvizsga megtartására végtel nem csoportosíthatók.

A záróvizsgán való eljárást az elől hivatkozott törvény végrehajtása ügyében kiadandó utasításban fogja a vallás- és közoktatásügyi miniszter szabályozni és mellő időben szétküldeni.

A külön megbízott iskolafelügyelők illetékessége kiterjed a következő körzetekre:

I. Veszprémi körzet. Iskolafelügyelő Papp Sándor nyugalmazott kir. tanfelügyelő. Községek: 1. Veszprém, csatlakozik Jutaspuszta. 2. Márkó, csatlakozik a) Bánd. 3. Herend. 4. Szentkirályszabadja. 5. Vörösbény. — II. Nagyvízsonyi körzet. Iskolafelügyelő Neugebauer Lajos áll. igazgatótanító. Községek: 1. Nagyvízsony, csatlakozik a) Mencshely, b) Nemesleányfalú, c) Vöröstó, d) Magyarbarnag és c) Németbarnag. 2. Tótvázsony. 3. Nemesvámos, csatlakozik a) Veszprémfájsz. 4.

Öcs. 5. Padrag, csatlakozik a) Halimba. 6. Csékut. — III. Kislődi körzet. Iskolafelügyelő Kisfaludy Mihály r. kath. tanító. Községek: 1. Kislőd, csatlakozik a) Városlőd, b) Ajkarendek. 2. Ajka, csatlakozik a) Tósk, b) Tóskberénd, c) Bódó. 3. Szentgál. 4. Magyarpolány, csatlakozik Bakonygyepes. — IV. Devecseri körzet. Iskolafelügyelő Sörédi József r. kath. igazgatótanító. Községek: Devecser, csatlakozik a) Kolontár. 2. Pusztamiske. 3. Noszlop. 4. Somlóvásárhely, csatlakozik a) Borszörcsök, b) Somlójenő. — V. Nagykomondi körzet. Iskolafelügyelő Balassa Kálmán ref. igazgatótanító. Községek: 1. Apaczatorna, csatlakozik a) Tüskevár, b) Karakoszörcsök. 2. Kisberzseny. 3. Kiskomond. 4. Nagykomond. 5. Nagypirit, csatlakozik a) Kispirit. 6. Csögle. 7. Egerlaj, csatlakozik a) Adorjánháza. — VI. Somlószőlősi körzet. Iskolafelügyelő Werner Károly r. kath. tanító. Községek: 1. Kiscsöz. 2. Felsőiskáz. 3. Középsiskáz. 4. Alsóiskáz. 5. Somlóvecse, csatlakozik a) Vid, b) Kisszóllós. 6. Somlószőlős. 7. Doba. 8. Orozsi. — VII. Nemesszalóki körzet. Iskolafelügyelő Süle Sándor a. h. ev. tanító. Községek: 1. Dabrony, csatlakozik Nagyalásony. 2. Nemeszalók. 3. Nyárad. 4. Pápaderecske. 5. Külsővát, csatlakozik a) Marcalgergelyi. 6. Vinár. — VIII. Pápai déli körzet. Iskolafelügyelő Mdtz József r. kath. igazgatótanító. Községek: 1. Pápasalamon. 2. Kup. 3. Pápakovácsi. 4. Kéttornyulak, csatlakozik a) Borsogyör, b) Nóráp. 5. Nagyganna, csatlakozik a) Bakonypölöske, b) Döbrönte. — IX. Pápai nyugati körzet. Iskolafelügyelő Jiték Ferenc ref. igazgatótanító. Községek: 1. Mezőlak. 2. Nagyaacsád. 3. Marcsitő. 4. Felsőgörzsöny, csatlakozik a) Alsógörzsöny. 5. Iháspuszta. 6. Mihályháza. — X. Pápai északi körzet. Iskolafelügyelő Szutter Dániel a. h. ev. igazgatótanító. Községek: 1. Takácsi. 2. Geesse. 3. Naggyimót. 4. Vanyola, csatlakozik a) Pápanyóger. 5. Vaszar. 6. Lovászpata, csatlakozik a) Nagydém. — XI. Pápai délkeleti körzet. Iskolafelügyelő Végh Győző r. kath. igazgatótanító. Községek: 1. Tapolcazfő. 2. Adásztel. 3. Bakonyjako, csatlakozik a) Németbánya, b) Farkasgyepű. 4. Homokbödöge. 5. Nagytelep. 6. Ugod, csatlakozik a) Diópuszta. — XII. Pápai keleti körzet. Iskolafelügyelő Rónai Károly áll. igazgatótanító. Községek: 1. Csót, csatlakozik a) Béb. 2. Szűcs, csatlakozik a) Bakonykoppany. 3. Bakonyzentiván, csatlakozik a) Bakonyáság. b) Pápateszér. 4. Bakonytamási. 5. Románd, csatlakozik a) Bakonypéter. — XIII. Magyarszombat-helyi körzet. Iskolafelügyelő Bott Miklós ref. tanító. Községek: 1. Csesznek. 2. Magyarszentkirály. 3. Bakonybánk. 4. Tarcspuszta. 5. Bársony. 6. Réde. 7. Magyarszombathely, csatlakozik a) Bakony-szombathely. 8. Hánta.

XIV. Zirczi északi körzet. Iskolafelügyelő Bogdai János r. kath. tanító. Községek: 1. Veszprémmársány, csatlakozik a) Lazi, b) Sikátor, c) Bakonygyirót. 2. Bakonyzentlászó. 3. Bakonyoszlop. 4. Ácsteszér, csatlakozik a) Csátka. 5. Aka. 6. Sur. — XV. Zirczi keleti körzet. Iskolafelügyelő Sokoray Gyula a. h. ev. tanító. Községek: 1. Nagyestergár. 2. Kardosrépuszta. 3. Dudar. 4. Tés. 5. Csetény. 6. Jásd. 7. Bakonycsérnye. — XVI. Zirczi nyugati körzet. Iskolafelügyelő Matkovich Jenő r. kath. igazgatótanító. Községek: 1. Porva, csatlakozik a) Borzavár. 2. Olaszfalu, csatlakozik a) Eplénypuszta. 3. Lókut. 4. Akiipuszta. 5. Óbánya-puszta. 6. Gyertyánkúpuszta. 7. Pénzeskúpuszta. — XVII. Hajmáskéri körzet. Iskolafelügyelő Kránitz József állami tanító. Községek: 1. Kádarta. 2. Gyulafirátót. 3. Hajmáskér, csatlakozik a) Söly. 4) Óskü. 5. Várpalota. — XVIII. Peremartoni körzet. Iskolafelügyelő Csomasz Gyula nyug. ref. tanító. Községek: 1. Királyszentistván. 2. Litér. 3. Balatonkenese. 4. Ósi. 5. Peremarton, csatlakozik a) Berhida. 6. Papkeszi. 7. Kiskovácsi. 8. Csajág, csatlakozik a) Kungös. 9. Balatonfőkajár. — XIX. Enyingyi nyugati körzet. Iskolafelügyelő Gubicza Lajos r. kath. tanító. Községek: 1. Lepsény. 2. Enying, csatlakozik Balatonbózsok. 3. Siófok. 4. Fokszabadi, csatlakozik Siómaros. 5. Gamaszapuszta. XX. Enyingyi déli körzet. Iskolafelügyelő Vincze Sándor ref. igazgatótanító. Községek: 1. Mezőkomárom, csatlakozik a) Szentmihályfapuszta. 2. Külsőárapuszta. 3. Lajoskomárom. 4. Középbogárdpuszta. 5. Dég. 6. Feketepuszta. 7. Széplásbalhás.

A vizsgálatok megkezdése, a körzetek miként való beutazása, az új előleg kiutalványozása és a körzetekbe tartozó iskolák jelleg szerinti, a tanulók szám szerinti kimutatása iránt külön rendeletben értesítik az iskolafelügyelőket. Az az év

a kir. tanfelügyelőség gondos figyelmével máris lehetőleg érvényesült, hogy az iskolafelügyelőt oly körzetbe nevezték ki, amelyekben az ő vallásához tartozó tankötelesek többségben vannak. Más beosztást keresztlül vinni lehetetlen volt.

A veszprémi polgárok figyelmébe!

Az országgyűlési képviselőválasztásról szóló 1913. évi XIV. t.-cikk 6. §-a szerint azok a polgárok, akik *olvasni s írni* tudnak anélkül, hogy az el. iskola IV. vagy VI. osztályát végezték volna, választói jogot nyerhetnek a) ha akár egy, akár több adónemből külön, vagy együttvéve 20 korona állami adót fizetnek; b) ha iparendélyvel önálló ipart vagy kereskedést űznek s egy segédmunkást foglalkoztatnak, vagy legalább egy adónemből 10, avagy több adónemből együtt 20 K állami adót fizetnek; c) olyan alkalmazottak, akik iparűzlet, vállalat körében nem alkalmi napszámoként dolgoznak, ha szabadulólévelük van, ha az utolsó öt év alatt három éven keresztül ugyanazon szakmában dolgoznak; d) östermelesi vezetőmunkás; e) aki köz- és magánszolgálatban ugyanazon munkaadónál 5 év óta van alkalmazva; f) aki valamely választó gazdaságában, üzletében, vállalatában segítő csatlós vagy g) aki katonai vagy csendőrségi kiszolgált alisz.

Az ily polgárok az irásban s olvasásban való jártasságukat igazolhatják s a választói jogosultságot az így nyert bizonyítvány alapján nyerhetik meg. Veszprém város területén az erre hivatott bizottság május 11-től 15-ig bezárólag működik s megvizsgálja a jelentkezőket. Május 11. 12. 13-án a *Temetőhegy* s a *Csapószér*, 14 s 15 en a Jeruzsálemhegy érdekelt polgárai tehetnek vizsgálatot az iparostanonciskolában, naponként reggel 8 órától kezdve. Május 11-14. napjait a *Belváros* s a *Cserhát* polgárai részére a városház nagyertermében működik a vizsgáló bizottság. Csak 24 évet betöltött polgárok jelentkezhetnek.

Jelentkezni lehet a vizsgálat napjáig a polgármesteri hivatalban. Jelentkezzenek az érsorolt érdekelték közül azok is, akik az elemi iskola IV. vagy VI. osztályát elvégezték ugyan, de arról bizonyítványt felmutatni nem tudnak s ilyet az illetékes iskolai hatóságtól sem nyerhetnek.

H I R E K.

— A csatári bucsu. Szent Kereszt feltámasztása emlékére az ájtatos hívők ezrei siettek mult vasárnap a kies csatári bucsuhelyre, hogy bűnbánó lelküket felékesítsék a szivbeli megújulás fehér gyöngyvirágaival. Ott nyíllanak ezek a kereszt tövében, övezvén a megváltoztott kegyelmek csodaforrását s édes illatukkal mindörökké az üdvöt adó lelki megtisztulásnak virágos májusát hirdetik. Szép májusi napok öveztek ezt a kedves ünnepet, mely a vígságos templombucsu jellegét is hordozván, a szórakozás kedves alkalmául is kínálkozik. — A szombat délután, a vasárnap délelőtt messziről zarándoklók érkezését s ájtatosságát várja s megtölti a sziveket vágyakozással, hogy a szt. kereszt darabkáját csokolhassák. A vasárnap délután már a veszprémieknek s közel vidékieknek kínál élvezetes szórakozást s az idén a szép idő csábításának hódolva százan, meg százan sétáltak, robogtak a tavaszi pompától díszes csatári hegyre. A hagyományos eső elmaradt, de megérkezett helyette a modern haladás száguldó masinája: az autó. Egy veszprémi vállalat auto-omnibusza, mely egész délután kerülgette a fáradt gyalogosokat s a lenézett lassúsággal döcögő fiakkérokat. Megérjük, hogy a csatári bucsu néparadatát legközelebb már aeroplánok s léggömbök utasai is szaporítják s hogy a gavallér legény az égő szerelem piros szíve helyett egy szálló reptülőgépet akaszt ideáljai nyakába s az otthon hagyott kis makrancosát az süvöltő édes szülője után: „Azlán hozzon ám kee egy autót!” Persze mindezt Boor-féle jó mandulás mézeskalácsból!...

— A Veszprémi Oltáregylet vezetősége ezúttal is kéri mindazokat a tagokat, akik valami kézimunka elkészítését vállalták, hogy e munkákat folyó hó 15-éig sziveskedjenek az Angolkisasszonyok intézetébe hozni, mert különben a kiállítás előkészítése sok akadályba ütközik.

— Uj elnökgazgató. A veszprémi „Közgazdasági Bank és Takarékpénztár R.-t.” hegyeshalmi Fischer Károly elhunytával megüresedett igazgatóelnöki székére *Káuzli Dezsó* apátanonok urat nyerte meg. Az igazgatóválasztó rendkívüli közgyűlés f. hó. 17-én lesz megtartva, amely után az igazgatózás külön ülésén az előkelő férfiut elnökévé választja. Az egyre fejlődő Veszprém város és környeke java polgárságát érdeklőben tartó fiatal részvénytársaság közbizalma nemcsak egyéni szeretetreméltósága és előkelő állása révén közismert férfiut, hanem alapos szakember irányában nyilvánult meg. Káuzli Dezsó apátanonok ur korunk merkantil-ökonomiai kívánalmait mélyen járó tudásával a legtekélyesebben felismervén, máris nem egy tanulelet adta kiváló közgazdasági szakismerteinek. Rátermettségénél fogva a legnemesebb közgazdasági feladatot oly szépen teljesítő egyházmezei alapítványi hivatalnak már régóta egyik oszlopja irányította. Üdvözöljük Szerencsés választása folytán az ifjú részvénytársaságot. Csak a saját emberparati intenciójáról tesz tanuságot, amikor élére egy oly férfiut helyez, aki puritan egyéniségének, humánus gondolkodásának s puritán fiatal intézet céljaitól való elköteleződésének imáron legszébb biztosítéka.

— Kinevezések. *Galamb Zoltán* kaposvári törvényszéki bírónak a király az ítéletáblabírósi címet és jellegét adományozta. Kedves ismerőst s földinket érte ez a szép kitüntetés.

Kovács László keszthelyi járásbírósi jegyzőt a király az enyingi bírósághoz albiróvá nevezte ki.

— Előlepletes. *Rédey Gyula* máv. gyakornokot a kereskedelmi miniszter fogalmazóvá léptette elő. A gyors előmenetelhez ödzintén gratulálunk.

— Uj ügyvéd. *Lówy Ede* ügyvédjelölt Budapesten ügyvédi vizsgát tett.

— Hivatalvizsgálat. *Juraszék János* kir. törvényszéki elnök e hó 7-én Enyingre utazott, az ottani járásbírósi ügymenetének megvizsgálására.

— Halálozás. *Öz. Buschmann Jánosné* e héten elköltözött az árnyekvilágból. A szivet vidító tenére tanította hússégely 18 éven át az angol-kisasszonyok növendékeit, ugyanannyi ideig vezette a templomi éneket. A földi muzsika helyett égi zenét élvez már. Legyen neki könnyű a föld!

— Gyermeknap Veszprémében. A Gyermekvédő Liga nemes céljaira országosan szervezett gyermeknapok közül egy könyörgő árva-nap hozzánk is beköszönt május 17-én. Széplelkű uriaszonyok gyűjtik, egymást páronként felváltva, a szives adományokat. Aki szereti a mosolygós, édes, derűs gyermekarcot, ne sajnáljon pár fillért a perselytől. Talán az a néhány fillér juttatja el a halványképu, fájdalmasan merengő betegg gyermeket a Balaton napsütéses homokparjára, hullámos vizébe, hogy a szenvedés fehér virága a visszanyert egészség kedvesen mosolygó rózsájává pirosodjék. A gyűjtés délelőtt 9-től 12-ig s délután 4-től 6-ig tart. A városház előtt gyűjtjenek: *Juraszék Jánosné, Kletzár Miksáné, dr. Horváth Rezsóné, Molterer Jánosné, dr. Sándorfy Miksáné, dr. Csolnoky Ferencné, Róthauer Dezsóné, Pollitzer Miksáné, dr. Tenzlinger Józsefné, Kocsuba Emilné. A Kelemen-üzlet előtt gyűjtjenek: dr. Horváth Zoltán, dr. Kőszeghy Józsefné, Haidekker Lászlóné, Fauszt Elek, Schmid Lajosné, Csapó Kálmán, dr. Benkő Károlyné, Stubenvoll Ferenc, Rada Józsefné, Benacsek Béláné. Takarékpénztári várfeljárónál gyűjtjenek: dr. Illés Dezsóné, Papp Sándorné, dr. Tóth Béláné, Kovács Józsefné, dr. Vadnay Szilárdné, dr. Kerényi Alajosné, dr. Réthy Edéné, dr. Spitzer Józsefné, dr. Csete Antalné, Boda Antalné. A Kulcsár-üzlet előtt gyűjtjenek: Róthauer Lipótné, Kulcsár Károlyné, Grófcsik Vilmosné, Hordóssy Endréné, dr. Rainprecht Antalné, Hangay Gézáné, Ocsvoszky Gusztávné, dr. Lányi Sándorné, Popper Sománé, Schiller Sománé.*

— A szikvizgár gyűlése. A veszprémi szikvizgár részvénytársaság május 5-én választmányi ülést tartott *Kelemen Imre* elnöklésével. Ezen az ülésen az igazgatóság ujra megalakult s elnökül egyhangulag *Kelemen Imre*, alelnökül *Pollitzer Miksá* választotta meg. Tárgyalta a választmány az üzleti alkalmazottak munkaközét, munkaidejét s az üzleti ügyvitelt megállapító szabályzatot s azt csekély módosítás után elfogadta. Az üzlet forgalma a szikvizgár dacára is megmaradt a tavalyi állagon s hogy nem érte el a régebbi évek ez évadbeli fogyasztását, annak oka nem a szikviz drágulása, hanem az a közismert dolog, hogy évek óta a sörfogyasztás van emelkedőben. A szikviz-

gyár nagymennyiségű új üveget, üvegfejeket rendel s hoz forgalomba, hogy ezzel is előtte járjon a támasztható igényeknek.

— Veszprémi női kereskedelmi szaktanfolyam. Akik az 1914/15. tanév szeptember hó 1-én kezdődő női kereskedelmi szaktanfolyamra beiratkozni ohajtanak, junius hó végéig 10 korona beiratási díj befizetése mellett jelentkezhetnek az állami felső kereskedelmi iskola igazgatóságánál. A női tanfolyam (csak akkor nyitható meg, ha a jelentkezők száma legalább 25 lesz, ellenkező esetben a befizetett beiratási díjak visszaszolgáltatnak. A tandíj minden óra előre fizetendő 12 korona.

— Vasutasok ünnepe Almádban. A Vasuti Altszék Országos Otthona üdülőháznak felavatási, megáladási és megnyitási ünnepege e hó 3-án folyt le. A vezető k. d. e. érkeztek körülbelül 600-an, velük érkezett a zágrábi üzletvezető és kísérete is. Almádi község előljárósága és *Szász Ferenc* főrdőigazgató fogadta az érkezőket. A ház megáládása után *Juhász János* elnök beszédet mondott, utána a Vonatkísérők Otthonának elnöke, *Birkó J.* üdvözölte a testvér egyesület új intézményét. A megnyitási ünnepség után lefélényképeztek az új házat s az egész vendégsereget. Délben a „Haityuban” 300 feritékes bankett volt, a többiek egyhöz vendéglőkben oszlottak szét. Ebdőközben élénk hangulat uralkodott s a pohárcsengést élénk feiköszöntők tarkították. Beszél ismetelten az elnök, az üdvözölt *Kerényi főszolgabíró* s *Szász főrdőigazgató.* A vendégek egy része a délutáni, a másik az esti vonattal ment vissza a fővárosba. Almádban így megintt egygel több intézmény létesült, hogy az egészség fenntartására vagy visszaszerzésére felhasználja a magyar tenger vizét.

— Pénzintézetek közgyűlése. A Veszprémmezei Takarékpénztár Részvénytársaság 1914. évi május hó 16-án délután 3 órakor Veszprémében az intézet saját házában tanácsmában rendkívüli közgyűlést tart. Az alapszabályok 51. §-a értelmében a közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja jogát, aki a közgyűlést legalább 1 hónappal megelőzőleg nevére ír részvényét a közgyűlést megelőzőleg legalább egy nappal az intézet pénztárába leteszi. A rendkívüli közgyűlés tárgyai: 1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényesnek az elnök által való kijelölése. 2. Az alapszabályok 67. §-a értelmében 1 igazgatónak két évre való megválasztása. 3. Az alapszabályok 72. §-a értelmében egy felügyelőbizottságnak 3 évre való megválasztása. 4. Az esetleg megüresedő felügyelőbizottsági vagy választmányi tagsági helyek betöltése.

A Közgazdasági Bank és Takarékpénztár r. t. Veszprémében 1914. évi május hó 17-én délelőtt 10 és fél órakor az intézet saját házában tanácsmában rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Egy igazgatósági tag választása. 2. Igazgatósági javaslat a részvénylőke felrakása tárgyában. 3. Az alapszabályok 48. §-ának megváltoztatása. 4. Ésetleges indítványok (alapszabályok 18. §.) A közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja jogát, aki a közgyűlés előtt legalább három hónappal nevére írt s a részvénykönyvbé bevezetett részjegyet, illetve részvényét a közgyűlést megelőzőleg legalább három nappal a társaság pénztáránál a hivatalos órák alatt leteszi.

— A vármegyéről. *Koller Sándor* Veszprém-vármegye alispánja a mai napon látta be alispáni működésének 10 s közszolgálatának 35 évét. Alispán ur távollétében dr. *Véghegyi Kálmán* főjegyző táviratban fejezte ki jókívánatait saját és a tisztviselők nevében.

— Képviselőválasztók vizsgálata. Az irás és olvasás tudásának igazolására a veszprémi járás részére kinevezett bizottság máj. 8-án kezdte meg működését Veszprémében. Úgy látszik, hogy azok a polgárok, akik az irás-és olvasás igazolása folytán kevés adócenziussal is választói jogot nyerének, nem igen érdeklődnek. Legalább az a körülmény, hogy a herendi körjegyzőségből *Márkórént* hat, *Szentgárol* pedig egy választó polgár jelentkezett, ezt látszik igazolni. S majd ha a többiek kimaradnak az összerásból, hangos és súlyos szavakkal kiabálnak a jogtalanság miatt.

— Járvány. Ujabb időben a vármegye területén több helyen felléptek járványos megbetegedések. A járvány oly mérvű egyes helyeken, hogy részben az iskolák bezárása, részben a vizsgálatok korábbi megtartása iránt meg kellett tenni az intézkedéseket. A hatóság minden lehetőet megteszt a járvány elfojtására, de az egyszerű emberek járáltsága igen nagy nehézségeket támaszt a hatósági intézkedés végrehajtásában.

— **Felhívás Lourdesba induló országos zarándoklatra.** Főmagasságu báró Hornig Károly dr. veszprémi bíróknak-püspök ur engedélyével országos zarándoklat indul Lourdesba. Indulás külvonaton Budapestről: 1914 augusztus hó 21-én. Utirány a következő: Budapest—Győr—Bécs—Innsbruck—Feldkirch—M. Einsiedeln—Luzern—Bern—Montreux—Genf—Grenoble—Toulouse—Lourdes (4 napi tartózkodás)—Toulouse—Lyon—Paray-le-Monial—Basel—Schaffhausen—Zürich—Romanshorn—Lindau—München—Bécs—Győr—Budapest. Részvételi árak: I. osztályon 540 korona; II. osztályon 420 korona; III. osztályon 255 korona. Alulírt rendező-bizottság ezután is kéri a zarándoklatban résztvevni szándékozókat, hogy jelentkezésüket küldjék dr. Fatér István papnöv. aligazgató, theol. tanár, a zarándoklat vezetője címére (Veszprém, Szeminárium), aki kívánatra bárkinek küld részletes programot. A zarándoklat rendező-bizottsága dr. Rédey Gyula veszprémi püspök helynök, nagyrépost előktele alatt: Kránitz Kálmán felsz. püspök (Veszprém), Káuzli Dezső, dr. Simon György veszprémi, Streicher József pécsi, dr. Sinkó István győri apátkanonokok, dr. Klauz György székesfehérvári, dr. Tauber Sándor szombathelyi kanonokok, dr. Révay Tibor kalocsa érseki titkár, dr. Fatér István papnöv. aligazgató, theol. tanár, a zarándoklat vezetője (Veszprém) és Kövér Viktor, a zarándoklat technikai vezetője (Budapest). A zarándoklatra való felhívást különösen ajánljuk a fűdő lelkeskedő papság figyelmébe.

— **Meghalt a Beckerné.** Nem jelzi fekete zászló, nem közli a gyászjelentés, sőt még nagy harang sem jelzi feltűnő módon, hogy halottja van Veszprémnek. Az ő nevéhez fűződött a zöldség, gyümölcs- és dinnye-forgalom; a legelső piros cseresznyét ő importálta Veszprémbe, ismerője volt minden konyhának, mindenki izlésének és ismerőse volt mindenkinek, aki csak Veszprémet nevezhette szűkebb hazájának. Elkötözött az élek sorából, itt hagyta ezt a jó gyümölcsstermő világot pénteken, amikor a heti vásáron a helyét már más töltötte be s azok a hálátlan „drága aranyos naccságok” még csak nem is kérdezték, hát ki fogja most már szállítani nekünk a mosánszki-almát, no meg a dinnyét, amellyel az utóbbi kolerás világban annyi baja is volt szegénynek? A köztudat szerint markotányos-nő volt fiatalabb korában, férje vadász katoná volt, ő vele együtt részt vett az 1866-os porosz-osztrák háborúban s kár, hogy Benedek tábornok Königrätz után végső szükségként nem hívta segítségül a jó Beckerné — minden gránátján, és ágyúlovagnál erősebb kifakadásait és a leghégyesebb fegyvernél is élesebb nyelvbéli tehetségét.

— **Balatonfüreden** április hó 19-én a főszolgabírói hivatalban, amint a Balatonvidéki Hirmondónak jelentik, járási értekezlet volt, amelyen a jegyzőkön kívül, a járás vezérferfiái, uradalmi intézők, földbirtokosok és lelkesek vettek részt. Orvondetés tényként megállapították, hogy a kivándorlás a járásból oly csekély, hogy egy szőlő-ván szóba sem jöhet, mert a kisbirtokos osztály van tulsúlyban, tehát a nép saját földjéhez ragaszkodik, a napszámos pedig jól keres. Nagybirtok mindössze négy, középbirtok 8—10 van a járásban. Foglalkozók még az értekezlet a balatoni halászzattal, amely a jelenlegi formában egy egész néposztályt fosztott meg a kenyertől. Végül az értekezlet tagjai igen elkeseredett kifakadásokkal adtak kifejezést annak hogy a balatonfüredi járás csak mostoha gyermeke Zalavármegyének s különösen az utak siralmas s rossz állapotban vannak és mégis az alispán évről-évre apasztja a hozzájárulást, holott tekintettel az óriási idegenforgalomra a járásnak elsőrendű utakkal kellene rendelkeznie.

— **Négy lábú pulyka.** Bakon, erdőmesterék-nél egy olyan pulyka kelt ki a tojásból, melynek 4 lába van. Elől a mellnél 2 s hátrább 2. Ehhez idomul a test, mely hosszukás. Érdekes jelenség.

— **A színház jövő heti műsora.** A debreceni színtársulat ma, csásarnap két előadást tart színházunkban. Délután felhívásokkal Goldfaden keleti operája Sulamith kerül színpadra, a 24 tagú katonazenekar kísérlete mellett. Este a kacagató „Léni néni” című pompás énekes bohózat kerül előadásra másodsorban. E darabot Budapesten a múlt szombaton (2-án) mutatták és a debreceni színtársulat a budapesti bemutató után 8 nappal, Veszprémben is előadja. — **Melión Batizfalvy** Elza soubrette primadonna első fellépésével, — **Kálmán Imre**, (a Tatarjárás, Czigányprímás szerzőjének) legújabb művét, a Kiskirályt adja elő a debreceni színtársulat. A jövő héten Földes legújabb darabja, a Vörös Szegfű kéden kerül itt bemutatásra és azután a Katonadokozó, Mérey-Béldy-Zerkovic operettjére kerül a sor a het végén. Természetesen minden előadáshoz a zené a 24 tagú katonazenekar szolgáltatja.

— **Aviatika.** Gelemér pusztán az állami ut mellett a hadsereg aviatika osztálya repülőgépteletet állított fel garázsként. A napenkénti fel és leszállások innen és ide történnek. A katonaság a területet egyelőre a kádártai birtokosságtól vette bérbé.

— **Tavaszi fagy.** Mikor a májusi fagy reményünknek jó százalékát dermesztő csókjával áldozatul követelt — megesett a szívünk az erőszakos halállal kímült tavaszi virágok sorsán s most ismét bánat fogja el szívünket, a kérelhetetlen halál érző virágba vágta gyilkos kaszáját, nem kímélve sem az ifju, gyöngéd életet, sem a kesergő szülők összes reménységének letörését. Megilletődve értesültünk, hogy Reider Ferenc nádasládányi lakónak 14 éves Gizella leánya f. hó 5-én Veszprémben váratlanul elhunyt. Nevenapján temették. Nyugodjál békeben... szorgalmas, jó leány voltál, társaid, kik között az iskolában első voltál, tanítóid, kiknek csak örömet okoztál, fájdalommal gondolok korai hervadásodra... imádkozunk érted — imádkozzál értünk.

— **Parcellálás.** A zirci apátság sólyi birtokát a kiszáradt között parcellálni szándékozik. A birtokvevőkre most folynak az előjegyzések, ami eltart 2 héttig.

— **Madarak és fák napja.** A nádasládányi rk. el. népiskola növendékei f. hó 6-án tartották a madarak és fák napjának ünnepélyét. A gyermekek tanítóik felügyelete mellett kivonulva, a szabad természetben hallgatták az intelmeket a madarak és fák hasznáról. A gyermekek e napra előkészítve Kersler Rókus kántortartóni vezetésével énekszámokkal fűszereztek lelkesen előadott verseiket, majd Jady Gizella tanító nő a gyermeklélek felfogására mért szabad előadásban — méltatva a mai nap fontosságát — szólott a madarak és fák hasznáról és azok oktan puszttításának káros következményeiről. Az ünnepély idejét a gyermekek jó kedvvel eltöltve, hasznos tanulsággal, vidáman tértek haza szüleikhez.

— **Szerencsétlenség.** Mikola János nemes-pécsi gazdálkodó a napokban tragját hordott. Lovai megbokrosodtak s ő eközben a kocsis kerekai alá került. A jobb lábát eltörte.

— **Templomtolvaj.** Folyó hó 3-án eddig ismeretlen tettesek bementek a tótvásonyi templomba és a szent Antal perselyének felszerítése után elvittek 8 korona 15 fillér pénzt. A csendőrség nyomoz a bűnösök után.

— **Vasuti mintagazdaságok.** A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy a főbb vasuti vonalok mentén az órházak környékét rendszert s fokozatosan mintagazdaságokká alakíttatja át. Az így kifejtendő belterjes gazdálkodás által elsősorban az örök gazdasági jólétét óhajtja előmozdítani. másodsorban pedig a környékbeli kisgazdákra kíván serkentőleg hatni. Azok a virágos kertek pedig, melyek az ily mintagazdaságok tartozékai lesznek, az átutazó idegeneknek hagynak a mi fejlődő kultúránkat visszaadandó kellemes emléket.

— **Ujra a dinamit.** Gáspár István 15 éves ösküi fiu folyó hó 6-án az ösküi mezőn dinamitpatront talált. Utógetni kezdte, mire a patron elszűlt s 3 ujját leszakította, meg az arcán is sérüléseket ejtett.

— **Szomorú ismét a tavasz.** Zalaegerszeg és vidékén május 2. 3. és 4-én erős hóharmat volt. Gabonában, gyümölcsben és szőlőben nagy károkat okozott. A hideg idő tart, félt, hogy még nagyobb károk is bekövetkeznek. Hiába jajgatunk, ismerjük be, hogy az Isten igazságos, mert...

— **Ki az ágyban sántult meg.** Tischler Ferencné ágyban fekve eddig ismeretlen módon lábát törte.

— **Vitorlás verseny.** A balatoni jacht-klub már megjelölte a nyári vitorlás turaverseyen napját s a verseny feltételeit. Kezdeté augusztus 9-én, a Szalay-birtok balatonparti erdeje előtt, ahonnan a nagy közönség szemlélője lehet az első nagy vitorlás versenynek. A versenyzőknek Szemesen, Siófokon, Aligán, Almádban, Füreden, Révfülöpön, Badaçsonyban, Keszthelyen, Fonyódon, Boglárán ki kell szállniok fél órára s jelentkezők kell a fogadó bizottságnál. A versenyut légvonalban körülbelül 230 km. s így legalább is két napig tart. A versenyben csak egészen vagy félig fedett, földézzel bíró kétvitorlás jachtok vehetnek részt. A hajón csak három egyén lehet s az éjjelt ott töltik, ahol az esti 9 óra találja őket. A versenyt viharos időben is megtartják s csak orkán esetén függesztik fel egymárhoz.

— **Lewisch Robert** egyházi műipar-intézetének mai hirdetését olvasóink b. figyelmébe ajánljuk.

— **A balatoni berek lecsapolása.** Balatoncsehi, Orda és Fonyód községek területén levő berek lecsapolását — amint a „Balatonvidéki Hirmondó”-nak Fonyódról jelentik — a földmívelési minisztérium engedélyezte. A szabadabbá váló hatalmas nagy területet szántófölddé akarják átalakítani. A lecsapolás által a Balatona ama része sokat fog veszíteni természeti szépségéből.

— **Rébusz.** Majdnem ezerre tehető a zalai siketnéma gyermekek száma, akik közül 1/3-ad rész tanköteles. Ez igazán rébusz, mert szinte ritkítja páriát, hogy a válickamenti falvakban még kevésbé kifejtett férfi vagy nő sincsen, sőt ritka hely, hol oly széles megtermett legények és egészséges emberek volnának mint e vidéken Zalaiban.

— **A balatonboglári szolgabírói kirendeltség hatáskörébe,** — amint a „Balatonvidéki Hirmondó”-nak Bogláról jelentik — a következő helyek fognak tartozni: Balatonberény, Balatonkeresztur, Fonyód, Boglár, Lelle, Szemes, Ószöd, Szárszó, Zamárdi, Kiliti és Balatonföldvár.

— **Előadás a szőlőmoly elleni újabb védekezésről.** Sárközy Viktor a Zalavármegyei Gazdasági Egyesület titkára, 4-én délelőtt Tapolczán a községhez a nagytermében, a szőlőmoly elleni védekezési módokról igen tanulságos előadást tartott. Tapolczavideki szőlőgazdák nagy érdeklődéssel fogadták Sárközy titkár tapasztalatokban gazdag fejtegetéseit.

— **A világ leggazdagabb országai.** A legújabb statisztikai adatok szerint a világ legnagyobb országai a birtokukban levő nemzeti vagyon nagysága arányában a következő sorrendben jönnek egymásután: Amerikai Egyesült Államok 500 milliárd márka, (1 márka 1 K. 20 f.) Németország 300 milliárd márka, Anglia 260, Franciaország 232, Oroszország 175, Osztrák-Magyar birodalom 115, Olaszország 85 milliárd márka nemzeti vagyonnal.

— **Fagyár a Balaton mentén.** A fagy a Balaton mentén is jelentékeny károkat okozott úgy a szőlőkben, mint gyümölcsökben. A laposabb és mélyebben fekvő helyeken diófákban, kajsziákban, szőlőkben valóságos pusztítást végzett az éjjeli fagy. A Balaton menti homoki szőlőkben a somogyi partokon, Keresztur, Máriatelep állítólag a szőlőkben 30—40 százalékos kárt tett a fagy, a csontárokat pedig állítólag teljesen tönkretette.

Alapított 1906.

HOMORAY BÉLA

Veszprém

Bátori-utca 8. szám

Fa-szobrász és templomfestő, oltárépítő műfaragó műintézet

Templomi berendezés

Készíték mindenféle templomi és kápolna-berendezést

Régi oltár- és templomberendezések a legértékesebben aranyoztatnak és újítanak meg

Munkamegtekintés, rajz és tervek díjmentesek

Jótállás mellett

készíték jutányos árban, tartós kivitelben stilszerű oltárokat, szószékeket, Urkorsókat, lourdesi barlangokat, keresztutakat, szt. szobrokat fából és templompadokat

— **Borban yan** . . . nemcsak igazság, de virtuskodás is, amint az Ábrahám hegyén mulató **Gicsi István** és társain beigazolódott. Egymást ugyanis jól össze-vissza agyabugyálták.

Bezeréden Gáspár Ferenc és **Gyurka József** s társai összeveszték s egymást össze-vissza szurkálták.

A **pótrétei** és **hahóti** legények, mint hírül adják, szinten agyba-főbe veréssel döntötték el elsőbbségüket.

— **Állatdíjazás Somlóvársárhelyen.** A veszprémi megyei gazdasági egyesület I. hó 3-án tartotta meg a múlt év őszén elmaradt állatdíjazását. Felhajtattott összesen 132 drb. szarvasmarha és pedig 50 drb. tehén, 72 drb. üszök és 5 tehén és 5 borjuból álló csoport. **Hunkár Dénes** főispánt, aki dr. **Magyar Károly** országgy. képviselő társaságában jelenti meg, a vidéki birtokosok s kisgazdák nevében **Antal Lajos** üdvözölte. A díjazásra két 8—8 tagú bizottság tette meg a jelölést. Tehénért díjat kaptak: I. díjat **Egyed Károly** somlóvecsei 60 K., II. díjat **Hegy József** somlóvársárhelyi 50 K., III. díjat **Barát József** károlyházi, IV. díjat **Barcza József** nagyalásnyói, V. díjat **Rajki István** nagyalásnyói 40 K., VI. díjat **Bukovics Sándor** devecseri, VII. díjat **Kiss József** yafi, VIII. díjat **Deés Péter** somlóvársárhelyi 30 K., IX. díjat **Cseh Imre** középiskolai, X. díjat **Varga Antal** borszöröskői, XI. díjat **Deés Endre** karaközöröskői, XII. díjat **Takács Mihály** kertai, XIII. díjat **Reisner János** somlójenői 20 K., XIV. díjat **Szabó István** kertai és XV. díjat **Földi György** dobai lakos 15 koronát kaptak. Csoportos kiállításért elismerő oklevélre érdemesnek találta a bizottság **Krausz Ignác** somlóvársárhelyi lakost, ugyancsak elismerő oklevelet kapott **Barcza Imre** kertai lakos. Üszökért díjat kaptak: I. díjat **Barcza József** nagyalásnyói 80 K., II. díjat **Rajki István** nagyalásnyói 50 K., III. díjat **Kiss Márton** János felsőiskolai 40 K., IV. díjat **Scheller Lajos** devecseri, V. díjat **Hegy József** somlóvársárhelyi 30 K., VI. díjat **Bech Imre** borszöröskői, VII. díjat **Bukovics József** devecseri 25 K., VIII. díjat **Zöld József** dobai, IX. díjat **Molnar József** vidi, X. díjat **Szabó Imre** kiscsözi, XI. díjat **Egyed Károly** somlóvecsei 20 K., XII. díjat **Tomor Géza** felsőiskolai, XIII. díjat **Földi Károly** dobai, XIV. díjat **Markos József** dobai, XV. díjat **Berzsenyi Tamás** karaközöröskői, XVI. díjat **Domokos József** somlóvársárhelyi és XVII. díjat **Szabó István** karaközöröskői lakosok 10 K. kaptak. Megemléstére méltónak tartjuk, hogy a két első díjjal jutalmazott üszök a Svájcból importált tehének ivadékai s mint ilyeneket 72 drb. között legjobbaknak találta a bizottság. Ezen díjazásra összesen 900 koronát fordítottak. A díjazás befejeztével és az eredmény kihirdetése után a fenti díjak kiosztván az Abeles-fele jönevű vendéglőben társas ebédhez ült a társaság, ahol felköszöntőkben sem volt hiány.

— **Új hid.** Nagykanizsa—Tapolcai állami közúton Balatonmagyaródnál új hid készül a Zalán. Egynyilású, vasszerkezetű hid lesz — hossza 100 méter.

— **Tűz.** Zalakopányban leégett **Hajas Ferenc** vendéglős istállója és lakóháza és **Leránt János** melléképülete. Szerencsére a tüzet lokalizálták.

— **Művészek nyugdíja.** A magyar művészi kultúra és a jó magyar hírnév érdekében írjuk e sorokat. Egy nemzet kultúrnívójának egyedüli kritériuma, hogy művészeit mennyire tudja megbecsülni. Egy nemzetnek alig lehet nagyobb szegénye, mintha művészei nyomorognak. S a magyar társadalomnak valóban oka lehet egy kis lelkifurdalásra, mert a magyar művész világtípusa a művelt proletárnak. Érdekes, megasztos a művész hivatása, de szomorú. Zöld nélkül emberfeletti véraldozattal szolgálják a kultúrát s veszteségi sorsukat az állam nem hajlandó kiközzenteni a kátyúból. A társadalom hivatása tehát enyhíteni

a művésznyomort; Nagyfotosságú célt óhajtanak megvalósítani s hogy ez valóra válhasson, nem elegendő a csendes, dicséretet érdemlő munkásságuk. A Nemzeti Szalon, melynek gróf **Andrássy Gyula** az elnöke, engedélyt kapott arra, hogy a művészi segély- és nyugdíjalap javára sorsjegyeket rendezzen. A munkálatok már folynak is **Molnár Viktor** nyugalmazott államtitkár vezetése alatt, s napról-napra közeledik a huzás ideje: **1914 május 15-ike.** A Nemzeti Szalon igazgatósága arra kéri fel a nagyközönséget, hogy aki a címere küldött sorsjegyek árát még nem küldte volna be, úgy annak a nemes cél érdekében legyen szives eleget tenni. Azzal is szolgálatot tesz az ügynek, ha a sorsjegyekért járó összeget nem állna módjában beküldeni, hogy azokat portmentesen küldje vissza Nemzeti Szalon sorsjáték irodájába. Mert minden visszatartott s ki nem fizetett sorsjegy 1 koronával károsítja meg a legumánusabb alapot. A Nemzeti Szalon ajándékban is részesíti azokat, akik a magyar művészek érdekében faradoznak. Az eladott sorsjegyek arányában eredeti festményeket, szobrokat, művészi himzésű párnákat, avagy díszes albumot ad a Nemzeti Szalon kiállításából. Ezen célból egy levelezőlapon is elég a központi irodához fordulni V., Erzsébet-ter 15. sz. Mindnyájunknak van egy kedvenc művésze, mindnyájunknak szeretek már gyönyörűséget a szín, vonal és plasztika zsenijeit. Ajándékozunk meg őket kis jószívvel, faradsággal! Ők, akik szívük minden melegét, lelkük minden lángolását nekünk adják, megérdemlik, hogy egyszer mi is tegyünk értük valamit.

— **A főtisztelendő egyházmegyei lelkész** urak figyelmébe ajánljuk **Homorai Béla** szobrász és oltárépítőt, kinek kitünő munkájáról számtalan elismerő nyilatkozat tanuskodik.

— **Kert-megnyitás!** Tisztelettel van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására adni, hogy Veszprémben **Kossuth Lajos-utcai vendéglőm** nyári mulató kertjét ma, május hó 10-én, tekeversenyyel egybekötve ünnepélyesen megnyitom. Minden vasár- és ünnepnap zene. Naponta friss csapolt **Dréher-féle kőbányai sör!** Kitünő balatonmelléki borok. Izletes magyar konyha. Számos látogatást kér **Kovács Lajos** vendéglős. Kedvezőtlen idő esetén a megnyitás jövő vasárnap fog megtartatni.

— **A győri m. kir. állami felsőbb leányiskolával kapcsolatos internátus 1914.** szept. hó 1-én megnyílik. Az internátusba való felvétele azok a feltételek irányadók, amelyek a felsőbb leányiskolába való felvételre nézve fennállanak. A teljes ellátási díj az egész iskolaévre 800 K. A zongoratanítási díja, mely nem kötelező, évi 200 K. Orvosi díj 20 K. Az iskolai felvételi díj 15 K., az évi tanítási díj 80 K. A felvétele a jelentkezések — a tanuló születési, iskolai, oltási (ujraoltási) bizonyítványaival és hatósági orvosi igazolvánnyal arról, hogy a tanuló ép és egészséges, — a győri m. kir. állami felsőbb leányiskola igazgatóságához lehetőleg f. évi június 30-ig intézendők.

Bárki 3 koronáért 100 darab szép képeslapot vehet **Pongrácz Andornál.** Óriási választék. Állandóan raktáron tartja a legizlésebb újdonságokat lapokból és levélpapirokból. Minden versenyen aluli árak.

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

Láng Alán. Gondolata ügyes, kedves is, kidolgozása azonban kissé nehézkes. Próbálja meg mással s sorát ejtjük.

SPORT.

Revanche-mérkőzés. Ma, május hó 10-én a Székesfehérvári Torna Club és a Veszprémi Torna Club között a football-téren revanche-mérkőzés lesz. A V. T. C. újonnan összeállított csapatával fog részt venni. Kapus **Singhoffer** lesz. A Sz. T. C. I. csapatát fogja leküldeni s erős küzdelem lesz, mert a V. T. C. ki akarja közzörülni a csorbát, amelyet székesfehérvári szereplése alkalmával ejtett, az ugyanezen csapattal lefolytatott mérközése alkalmával. A mérkőzés délután fél 4 órakor kezdődik.

Fogászati műterem

Veszprém, Rákóczi-ter 22. sz. Telefon 49. Inter-
urbán

Wellner Gyula

régi jóhírű fogászati műterem.
Rendelkezésre áll az összes fog-
gászatba vágó műveletekre.

Foghuzás, fogtömés,
műfogak, fogsorok.

A szájpadiás nélküli műfogak
speciális készítője.

Számtalan elismerő levél.

Tanítóknak kedvezmény.

IRODALOM.

• **Magyar Kultúra.** Társadalmi és tudományos szemle. (Majelen havonként kétszer: 5-én és 20-án. Feltárá 12 korona. Budapest, VIII., Horánszky-utca 20. sz.) — Legújabb száma most jelent meg a következő gazdag és változatos tartalommal: Tanulmányok: Szocializmus. Dr. **Jehlicska Ferenc.** — A leszármazástól fattyuhajtása. **Pinzger Ferenc** S. J. — Adatok a portugál vallásszabadság történetéhez. **R. Sarreira** S. J. — Tárca: A jövő arnyeka. **Nagy Péter.** — Pajzs és kard: 28. Levelezőkre. Felekezési iskola és lelkiismereti szabadság. Felvilágosító előadás. j. r. — Hazai elvtársak . . . it. — Elégtétel a főpapoknak. B. K. — Szemlék és kritikák: Új novelláskönyvek. Dr. **Kuru Menyhért.** — Haiczl Kálmán: A garamszentbenedeki apátság története. **Sörös pongrácz.** — Dr. **Julius Mayer:** Alban Stolz und Kordula Wöhler. **Csávossy Elemér** S. J. — Színházi újdonságok. — sa. — Napló: A békesi pontok sorsa. (en). Laikus erkölcsen és az iskolák államosítása. Dr. **Tóth Tihamér.**

• **Május virága,** illata, frissessége leng felénk a Nagyasszonyunk leánylap most megjelent füzetének lapfordraiból. Valóban olyan ez a koszorúba fűzött sok gondosság, figyelmesség, ötletesség, mintha csak a szeretet virágait gyűjtötték volna csokorba a leányvilág számára a sokoldalú szeretet biztosítékául. „Az acéltüstü lilium” című cikk nyitja meg a sorozatot **Jeanne D' Arcról** való megemlékezésével, **Radványi Kálmántól,** aki finom tollal veti reflektorát a leány hőrosz alakjára, **Orbán Dező** regénye **Dolly** már befejezéshez közeledik. Az eladott **Madonna,** **Amon Vilmos** netől bájos történetekkel a **lussingrandei** szoborról. „A leányirászat”-ról **Ginevré** **Győry Ilona** praktikus és gyengéd utmutatásokat közöl. A fehér sziv meseje **Nagy Sándornától** finom illusztrációval olyan, akár egy gyöngyöcske. „A Balkán rózsái” s rózsakultusz történetét. „A csodagyerek” **Blaskó Mária** finom elbeszélése. A első gyöngyvirág rege versben **Jancsó Ilonától,** Az aquarellfestés pedig az aquarellézési művészkedés sorozatának utolsó leckéje. Van itt még egészoldalos rajz reprodukció, versek, rejtvények; a Magunk között, állandó ifjúsági rovat pedig változatos kísérlete a kis Százszorszép fejlődésnek — a toll, ecset, stb. körül. Mutatványszámot kívánatra szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, VII. **Damjanich-ú.** 50. Egész évi előfizetési ára 4 korona.

Hazánk legelső és legnagyobb

templomberendezési műintézete.

Szobrászat, oltárépítészlet, aranyozás és festészet. Templomok stilszerű új berendezése. Oltárok, szószékek, keresztutak, urkoporsók, szobrok, stációképek, gyónószékek és templompadok készítése.

Régi oltárok renoválása, aranyozása és festése.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészebb kivitelig. Szegény templomoknak kedvezmény és részlettörlesztés. Munkamegtekintés és megbeszélés végett saját költségemen utazom. Készített munkáim művészi és tartós kivitelét elismerő iratok ezreivel bizonyíthatom.

Árjegyzék ingyen és bérmentesen.

LEWISCH ROBERT Szombathely.

A Dunántul legszolidabb és egyházi műiparintézete.

Terv, költségvetés, helyszíni szemle díjmentesen.

Ugy technológiai, valamint a külföldi legelsőrendű műintézeteiben elsajátított sokoldalú gyakorlati képzettsége folytán ajánlkozik a főtisztelendő Klerusnak **oltárok, szobrok, stációképek, szobrok, keresztelőkutak, urkoporsók** stb. legművészesebb előállítására, valamint ilyenek stilszerű s kiváló ízlésű **restaurálására**, illetve **testésére és aranyozására**.

Templomfestés a legegyszerűbbtől a legművészibb kivitelig.

Antik utánzása, illetve antikszerű festés, aranyozás, polyrozott márványozás, színes pácolás.

Mintákkal kívánatra Készségei szolgálok.

LORENCZ ANTAL Zalaegerszeg, Eötvös-utca 6. szám.

• A müncheni keresztény művészeti társaság tagja. •

Anyakönyvi kivonat.

— 1914. április 24-től május 5-ig —
Születés.

Nagy Ferenc m. kir. honvédőrmester és Szemerei Rozália fia Ferenc János r. kath. — Neumajer Ferenc kömivesseggel és Molnár Terézia leánya Margit r. kath. — Leeb Mihály napszámos és Fölker Erzsébet fia János r. kath. — Vesztergom Ádám téglagyári munkás és Czauz Erzsébet leánya Erzsébet r. kath. — Mihályfi János könyvkötősegéd és Gyurák Margit fia János József r. kath. — Kósik János máv. pályőr és Varga Anna fia Dénes r. kath. — Léber Mihály cipésziparos és Szauber Terézia fia Ferenc Mihály r.

kath. — Katona József szódagyári munkás és Mekler Lidia fia József r. kath. — Albrecht Sándor sütősegéd és Miklós Mária fia László Mihály r. kath.

Halálozás.

Kajdaci Erzsébet Mária Emma 4 éves r. kath. — Mervel László 1 hónapos r. kath. — Novák József 1 hónapos r. kath. — Szöllősi Mária 7 éves r. kath. — Nagy István szegényházi tag 88 éves r. kath. — Kolman Rozália 22 éves r. kath. — Blázsovcics Vendél cipészsegéd 29 éves r. kath. — Özv. Pauer Ferencné Bukovics Mária napszámosnő 72 éves r. kath. — Bregócs István 8 hónapos r. kath. — Kósik Dénes 1 napos róm. kath. — Sári Eszter 7 éves ref. — Özv.

Rostási Istvánné Balogh Eszter szakácsnő 64 éves r. kath. — Özv. Soós Antalné Sipos Franciska napszámosnő 68 éves r. kath. — Reiter Gizella Margit 13 éves róm. kath. — Özv. Lőrincz Mihályné Szemiller Emília magánzó 80 éves r. kath.

Házasság.

Böjti József kertészsegéd és Moravcsik Róza r. kath. — Lamp Lajos Béla uradalmi edzős r. kath. és Havas Mária r. kath.

Egy használt, de jó karban levő orgona jutányos áron eladó. **Cím: Plébánia-Hivatal, Szentkirályszabadja (Veszprém m.)**

Sok időt és oldatot takarít meg az, aki

összes = „TEMPUS” = perméző szórócsővel szerelt fel!! gépell =

Fele idő alatt képes védekezni s így munkájának sikere biztosabb.

Ara: K 18. :: Ara: K 18.

!! Négy napi munka után !! ez a költség megtérült!!

Egyedüli beszerzési forrás a „BORÁSZATI LAPOK” szerkesztősége :: Budapest, IX., Üllői-ut 25., II. 11. ::

≡ Aki olcsó ≡

és jó munkát

akar, — keresse fel **PINKÁSZ MÓR**

kocsigyártót és kárptost Szé. István-ut 3. sz. saját házában.

Kapható mindentféle új és használt kocsik igen jutányos áron. Esetleg viselt kocsik becséreltetnek.

Mindenféle kárptitos munkát

is jutányosan elvállalok.

Egyedüli fehérnemű bizományi lerakat:

Rádi István és T^{sa}

cégnél Veszprém, Fő-ter.

Férfi színes ingek gallér nélkül 35—46 cm.-ig raktáron. Árak: 3.—, 4.—, 5.—, 6.—, 7.— korona.

Férfi fehér ingek gallér nélkül 35—46 cm.-ig raktáron. Árak: 2.—, 3.50, 5.—, 6.—, 7.50 korona.

Férfi színes turista ingek 35—47 cm.-ig raktáron. Árak: 2.50, 3.50, 5.—, 6.— korona.

Férfi fehér apacs ingek 3.—, 5.—, 7.— korona.

Gyermek fehér és színes ingek 2.50, 3.—, 3.50 korona.

Férfi halóingek 35—47 cm.-ig raktáron. 3.—, 5.—, 6.50 korona.

Férfi alónadrág gombos. Árak: 2.50, 3.—, 3.50, 4.— korona.

” ” zsinóros. Árak: 1.50, 2.40, 3.— korona.

” ” rövid, színes. Árak: 2.—, 3.50 kor.

Nagy választék

Borsalino és Gyukits kalapokban,

valamint legújabb nyakkendők-, gallér-, harisnyá-, zsebkendők- és keztyűkben. Ernyők 1200 napi jótállással, sétabotokban legjobb különlegességek raktáron.

Plébános és tanító uraknak 8% árengedmény.

Levélbeni rendelések leg pontosabban eszközöltetnek, meg nem felelő árut készséggel visszaveszünk.

Veszprémben, Fő-utca,

most

► Rákóczi-utca 5. sz. ◀

emeletes ház

mely 6°-ot

► tisztán jövedelmez ◀

szabadkézből eladó!

Bővebb értesítés ugyanott nyerhető.

Az eredeti „Dr. ASCHENBRANDT”-féle **BORDÓI-POR** és **RÉZKÉNPOR**

a legkitűnőbb anyag a szőlőlevél-, illetve a fűrt peronosporálya, valamint a lisztharmat ellen.

Óvakodjunk az értéktelen utánzatoktól! Csakis olyan csomagokat kell elfogadni, melyen a Dr. Aschenbrandt-féle név és védjegy ki van téve. — A bordói-por ára: 100 kg.-ként 62 K, a rézkénpor ára 47 K, 50 kg.-nál kisebb csomagokban 4 koronával drágább q.-ja.

VEZÉRKÉPVISELET:

„MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE” BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29.

Kapható minden „Hangya” fogasztási szövetkezetben és a legtöbb vidéki fűszerkereskedőnél.

Templomgyertyák minden nagyságban.

4-szer finomított örök-lámpaolaj, melynek tisztaságáért azavatolunk.

A Nagykanizsa és környékén lakó főt. papság

szíves figyelmébe ajánlja magát

GYENES ÉS SZABÓ

fűszer- és csemegekereskedő cég,

mint Nagykanizsán egyetlen katolikus e szakmába vágó üzletét. — Raktáron tartjuk csakis a legjobb minőségű fűszer- és csemege-árakat, honi és külföldi borokat, likőröket, pezsgőket, sajtokat, halakat, naponta érkező friss felvágottakat, prágai sonkát, bécsujhelyi virslit stb. Szíves pártfogást kér **GYENES ÉS SZABÓ** (ezelőtt Marton és Huber) Nagykanizsa, Deáktér 15.

Nagy raktár az összes ásványvizekből.

Telefon-szám 91.

Bakos Kálmán

fűszer- és csemegekereskedő
Telefon 55. VESZPRÉM Telefon 55.

Ásványvíz nagy raktára!

Ajánlom friss töltésű ásvány- és gyógyvíz nagyraktáramat. Az összes bel- és külföldi ásványvíz és gyógyvizek állandóan raktáramon vannak. Főraktára:

a szt. Lukács Kristály víznek,

rendkívül kedvelt szénsavas borvíz — eredeti porcelándugós üvegekben

2 lit. 1¹/₂ lit. 1 lit. 1/2 lit.
64 fill. 56 fill. 48 fill. 30 fill.

Főraktára: Salvator lith savanyúvíznek, Mohai Agnes, Giesshübl, Csizi, Petánci, Calsbadi, Marienbadi, Preblau, Bikszádi, Borszéki, Guber, Parádi, Halli stb. stb. vizeknek.

KESERŰVIZEK.

A vizeket vidékre szállítva a csomagolás önköltségen lesz felszámlítva. Nagyobb vételnél engedmény, ismét a példának előnyár.

Az összes fűszer-, csemege-, ásványvíz- és háztartási cikkekről a nagy árjegyzék barkinek megküldetik.

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölnivíz, kölnivíz-pouder és kölnivíz-szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszerárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

kölnivíz-szappant, kölnivízet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánozt **JOHANN MARIA FARINA** Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánozt kölnivízet, kölnivíz-poudert és kölnivíz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN Budapest, VIII., Szigetvári-utca 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség.

Egy-két középiskolai osztályt végzett, jó családból való fiú az Egyházmegyei Könyvnyomdába tanulóknak megfelelő fizetéssel felvétetik

ROLAND FERENC

orgona- és harmoniumkészítő
VESZPRÉMBEN
Ostromlépcső-utca 5. sz.

Elvállal teljesen új orgonák építését a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig — pneumatikai rendszer szerint. ORGONÁK átalakítását és hangolását jutányos árban számítom. Iskolák részére HARMONIUMOKAT jó erős kivitelben készítek. ZONGORÁK javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken a lehető legrövidebb idő alatt eszközölök.

Alapítottatott 1894-ben

Villanyerőre berendezve

Egyházmegyei Könyvnyomda

Készít a legrövidebb idő alatt a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig minden néven nevezendő könyvnyomdai munkákat, úgymint: röpiratok, füzetek, könyvek, folyóiratok, árjegyzékek, körlevelek, hirdetésmények, falragaszok, évi jelentések, mérlegek, kimutatások, gyászlapok, rovatolt táblázatok, névjegyek, meghívók, eljegyzési és esketési tudósítások, számlák, címkek, plébániák és iskolák részére szükséges mindennemű nyomtatványokat jutányos áron számítva

Raktáron tartja plébániahivatalok és iskolák részére szükséges mindenféle hivatalos nyomtatványokat, melyek tetszés szerint füzve vagy bekötve szállíthatnak. Hivatalos levélpapírok és borítékok, okmányborítékok mindenféle alakban és színben. Egy- és négyvonalas vizsgálapok, 10 százalék a Tanítók Háza javára. Fizetésmeghagyás iránt járásbírsághoz intézendő kérvény: a) Körtagsági díjjal tartozó hátrálékosok, b) a Gondviselés hátrálékosai ellen, ívenként 4 f.

Telefon 61

Veszprémben

Telefon 61